

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Departament Ubezpieczeń Społecznych
Zastępca Dyrektora
Eliza Wiśniewska

DUS-II.055.1.2024.MDE
Warszawa, dnia 2024-03-12 r.

działając na podstawie art. 13 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), w związku z Pani petycją w sprawie równego traktowania emerytek z rocznika 1953, naprawy oraz zmiany ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

W dniu 10 lipca 2020 r. weszła w życie ustawa z dnia 19 czerwca 2020 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1222). Przedmiotową ustawą Sejm RP zrealizował wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6 marca 2019 r., sygn. akt P 20/16, nakazujący ustawodawcy wprowadzenie odpowiednich regulacji mających na celu sanację konstytucyjności sytuacji prawnych, w których zastosowanie art. 25 ust. 1b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251, z późn. zm.), wywołało skutki zakwestionowane przez Trybunał.

Regulacje prawne zawarte w ustawie z dnia 19 czerwca 2020 r. miały zatem na celu umożliwienie przeliczenia emerytur powszechnych bez zastosowania, zawartego w art. 25 ust. 1b, mechanizmu pomniejszania podstawy ich obliczenia o sumę kwot pobranych emerytur wcześniejszych, ubezpieczonym z rocznika 1953, pobierającym emeryturę wcześniejszą na podstawie wniosku złożonego przed dniem 1 stycznia 2013 r.

Osoby uprawnione, które występowały po raz pierwszy o przyznanie emerytury powszechnej, mogły w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy złożyć do organu rentowego wniosek o jej przeliczenie. Natomiast te osoby uprawnione, które przed wydaniem wyroku Trybunału Konstytucyjnego składały do ZUS wnioski o ustalenie prawa do emerytury powszechnej, a następnie skutecznie go nie wycofały, skorzystały z przeliczenia emerytury powszechnej z urzędu przez organ rentowy po upływie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie przepisów ustawy.

Podkreślenia wymaga, że w przypadku obu wymienionych wyżej grup, przeliczenie było dokonywane bez zastosowania mechanizmu pomniejszania podstawy obliczenia emerytury powszechnej o sumę kwot pobranych emerytur wcześniejszych, według parametrów z dnia złożenia wniosku – zgodnie z generalną zasadą prawa emerytalno-rentowego, tj. zasadą wnioskowości wyrażoną w art. 116 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Należy zauważyć, że część ubezpieczonych z rocznika 1953 występowała z wnioskami o emeryturę powszechną w momencie osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego (w odniesieniu do znacznej grupy kobiet były to lata 2013 – 2014). Zatem do ustalenia podstawy emerytury, zgodnie z obowiązującymi przepisami, przyjmowano parametry (kapitał początkowy, kwota składek na ubezpieczenie, średnie dalsze trwanie życia) obowiązujące w chwili składania wniosku.

Natomiast w przypadku tych ubezpieczonych, którzy wystąpili o emeryturę powszechną po raz pierwszy po wejściu w życie przepisów wprowadzonych omawianą nowelizacją, parametry do ustalenia podstawy wymiaru emerytury były przyjmowane również na dzień złożenia wniosku, lecz był to już dzień przypadający w okresie między 10 lipca 2020 r. a 10 stycznia 2021 r.

Zróżnicowanie to wynika jedynie z terminu, w którym osoba zainteresowana wystąpiła z wnioskiem po raz pierwszy, jednakże same zasady ustalenia podstawy obliczenia emerytury były jednolite.

Należy zauważyć, że ubezpieczonym, którzy po dokonaniu ponownego przeliczenia emerytury powszechnej otrzymywali świadczenie wyższe od pobieranej emerytury wcześniejszej bądź emerytury powszechnej (wyliczonej - tytułem przykładu - w latach 2013-2014, wypłacanej lub zawieszanej ze względu na fakt, iż pobierana emerytura wcześniejsza była świadczeniem korzystniejszym) – organ rentowy wypłacał stosowne wyrównanie. Kwotę wyrównania, zgodnie z przepisami ustawy, stanowiła różnica między sumą kwot emerytur, jakie przysługiwałyby w okresie od zawieszenia emerytury lub od dnia podjęcia jej wypłaty (w każdym przypadku z uwzględnieniem ich waloryzacji) do dnia wydania decyzji o ponownym przeliczeniu a sumą kwot wypłaconych w tym okresie.

Przyczyny, dla których emerytura powszechna pomimo, że przy jej ustalaniu nie zastosowano, zawartego w art. 25 ust. 1b, mechanizmu pomniejszenia podstawy jej obliczenia o sumę kwot pobranych emerytur wcześniejszych, może być niższa od emerytury wcześniejszej, wynikają ze sposobu ustalania tych świadczeń. Emerytury wcześniejsze były ustalone na zasadach wynikających ze starego systemu emerytalnego, uwzględniającego m.in. część socjalną w świadczeniu emerytalnym, ustalenie podstawy wymiaru emerytury jedynie z wybranych lat oraz okresy nieskładkowe, które miały wpływ na wysokość ustalonego świadczenia. Emerytury powszechne są natomiast ustalone w oparciu o formułę wynikającą z nowego systemu emerytalnego, co oznacza ścisły ich związek z kwotą składek na ubezpieczenie emerytalne w okresie całej aktywności zawodowej (z uwzględnieniem kapitału początkowego). Oznacza to, że w zależności od przyjętej formuły emerytalnej wysokość świadczenia może być różna. Nowy system emerytalny premiuje osoby o dłuższym stażu ubezpieczeniowym, a tym samym świadczenia osób, które wcześniej zakończyły aktywność zawodową, mogą być niższe.

Z uwagi na powyższe wyjaśnienia uprzejmie informuję, że obecnie w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie są prowadzone prace nad zmianą przepisów w przedstawionej sprawie.

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach, sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Z wyrazami szacunku

Eliza Wiśniewska

Zastępca Dyrektora

Departamentu Ubezpieczeń Społecznych

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/